

ROSJA WZMACNIA UZBROJENIE BWP. "BAJKAŁ" Z ARMATĄ 45/57 MM

W czasie forum wojenno-technicznego „Armia-2015”, na stoisku AO CNII Buriewiestnik z Niżnego Nowgorodu, wchodzącego w skład holdingu UrałWagonZawod (UWZ), demonstrowano bezzałogowy moduł bojowy z armatą kalibru 57 mm. Nie byłoby w tym może nic dziwnego, gdyby nie dwa fakty: po pierwsze, wieża sprawia wrażenie starannie dopracowanej, po drugie, może zostać zintegrowana z wozami bojowymi nowego pokolenia (platformy Armata, Kurganiec, Bumierang).

Bezzałogowy moduł bojowy AU-220M Bajkał, wg CNII Buriewiestnik „przeznaczony do montażu na perspektywicznych i modernizowanych bojowych wozach opancerzonych w celu zwiększenia mocy ogniowej pododdziałów piechoty zmotoryzowanej” pokazano publicznie nie po raz pierwszy. Prezentowano go już wcześniej na salonie IDEX-2015 w Abu-Dabi, gdzie zamontowano go na kołowej platformie Enigma 8x8 firmy Emirates Defense Technology (EDT) z ZEA.

Zwiększenie siły ognia w stosunku do większości użytkowanych dzisiaj bojowych wozów piechoty uzbrojonych w klasyczne armaty małokalibrowe, uzyskano dzięki zamontowaniu w bezzałogowej wieży szybkostrzelnej armaty kalibru 57 mm. Armata ta, której konstrukcja opiera się na bazie przeciwlotniczej armaty S-60, rozwijana była już od dawna, początkowo z myślą o marynarce wojennej i montażu na pływających czołgach PT-76. Sama koncepcja przez lata zmieniała się i ewoluowała, zrezygnowano np. z rozwijania wieży załogowej (dwuosobowej).

Prezentowany moduł bojowy AU-200M Bajkał, zasadniczo przeznaczony dla klienta zagranicznego i nie przypadkowo prezentowany w pustynnym malowaniu, charakteryzuje się następującymi parametrami podstawowymi: długość/szerokość/wysokość 5820/2100/1300 mm, szybkostrzelność armaty 120 strzałów na minutę, maksymalna donośność 12 km (poziom) i 8 km (pion), łączna jednostka amunicji 200 pocisków (przeciwpancerne, odłamkowe i bliżej nieokreślone kierowane (programowalne?). Prędkość początkowa pocisku to ok. 1100 m/s, a przebijalność pełnokalibrową amunicją przeciwpancerną deklarowana jest na 100 mm z odległości 1100 m (dla pocisku ppanc BR-281U naboju 53-UBR-281U). Należy założyć, że ewentualny dalszy rozwój, analogicznie jak na Zachodzie, będzie szedł w kierunku wdrożenia amunicji nowej generacji, być może z amunicją programowalną i teleskopową.

Część lufy osłonięta jest masywną obudową, kryjącą, przypuszczalnie, wspornik lufy. Z armatą sprzężony jest karabin maszynowy kalibru 7,62 z zapasem amunicji 2000 pocisków i zasięgiem ognia skutecznego ok. 1500 m. Zmodernizowana (nowa?) armata 57 mm (BM-57?) zdolna jest porażać cele naziemne oraz w pewnym stopniu powietrzne. Zakres kątów podniesienia wynosi od - 5 do 75 stopni, jest więc de facto uniwersalna.

Moduł dysponuje nowoczesnym SKO złożonym m.in. z kombinowanego przyrządu obserwacyjno-celowniczego zawierającego m.in. kanały telewizyjny i termowizyjny oraz dalmierz laserowy. Wg niektórych analityków moduł Bajkał może być zintegrowany z różnymi kadłubami: wozem wsparcia

ogniowego czołgów Terminator, eksportowym bwp Atom, czy wreszcie - co najbardziej interesujące w ujęciu perspektywicznym - bwp na platformach Armata, Kurganec i Bumierang.

Jak pokazuje rosyjsko-arabska Enigma 8x8 moduł można zintegrować właściwie z dowolnym kadłubem, stąd CNII Buriewiestnik liczy zapewne - a na razie chyba przede wszystkim - na zainteresowanie odbiorców zagranicznych. Zrozumiała jest więc się współpraca z emirackim ETD.

Oczywiście, idea montowania mocniejszych armat średniego kalibru (powyżej 30 mm, a poniżej 90 mm) wciąż jest żywa także na Zachodzie. Przykładem może być firma CMI Defence (Cockerill). W bogatej ofercie różnych wież załogowych i bezzałogowych, jest cały system wież (typ Cockerill 3000), z których można wymienić tutaj Cockerill 3040 (40 mm) i 3050 (50 mm).

Sam pomysł wymiennalnych luf w wieżach także nie jest nowy - firma Rheinmetall, producent bwp Marder 2, zakładała użycie na nim armaty Rh-503 o zmiennym kalibrze 35 mm lub 50 mm (możliwość szybkiej wymiany samej lufy), co miało pozwolić na używanie dwóch różnych rodzajów amunicji.

Warto wspomnieć, że w armatę 40 mm L/70 Boforsa uzbrojony jest szwedzki bwp CV9040 (Stridsfordon 90). Projektując ten wóz rozważano zastosowanie armat o kalibrach od 25 do 60 mm, ale np. średni kaliber, czyli 60 mm, odrzucono, gdyż uznano, że zapas amunicji do tak mocnej armaty będzie zbyt mały (problem ten obecnie może rozwiązać np. amunicja teleskopowa).

Armatę L/70 Boforsa przymierzano ongiś także do modernizowanego BMP-1 (BWP-1). Polsko-szwedzki BWP-40 z początku lat 90-tych zakładał wykorzystanie zmodyfikowanego kadłuba BMP-1 i szwedzkiej wieży z CV90.

Tendencja do zwiększania kalibrów armat z małokalibrowych na średniokalibrowe nie jest więc nowa ale obecnie przeżywa pewien renesans. Wiele zachodnich firm ma w swojej ofercie armaty np. 40 mm (Giat/Nexter, CMI Defence, Bushmaster itd.). Symbolicznym może być obecne przezbrajanie brytyjskich bwp Warrior z armaty Rarden 30 mm na CT40 (CTWS) 40 mm z amunicją teleskopową.

Zastosowanie średniego kalibru amunicji (np. 50-60 mm) nie jest rozwiązaniem, oczywiście, pozbawionym wad. Podstawową jest stosunkowo mała jednostka ognia, jednakże z punktu widzenia użytkownika decydująca może okazać się balistyka - duża efektywność strzelania do celów naziemnych. Wydaje się jednak, że w Rosji, mimo zamawiania BMP-3, jednoczesne zastosowanie armaty 100 mm i 30 mm - lub podobnych - nie jest uznawane za perspektywiczne. Wciąż króluje tam kaliber 30 mm, krytykowany jednak za niewystarczającą już w stosunku do opancerzenia modułowego/warstwowego zachodnich wozów bojowych efektywność przeciwpancerną.

Poza kalibrem 57 mm Rosjanie mają do wyboru także 45 mm. Prezentowana kilka lat temu armata 45 mm z zakładów z Kowrowa miała być nawet zasilana nabojem teleskopowym ale nie wzbudziła większego zainteresowania. Nie można jednak z całą pewnością stwierdzić, że w perspektywie kilku lat na platformie Armata, Kurganec, czy Bumierang nie pojawi się armata kalibru większego niż 30 mm, w jaką wyposażone są obecnie (być może tymczasowo) bezzałogowe wieże Epoka/Bumierang-BM.

Rosjanie uważnie śledzą to co się dzieje w świecie, w tym zainteresowanie średnimi kalibrami (np. wspomnianymi armatami kalibru 40 mm i niezwykle skuteczną, chociaż morską, armatą Boforsa kalibru 57 mm z amunicją 3P), a ich dążenie do zwiększania, przede wszystkim, siły ofensywnej jest znane. Wystarczy powiedzieć, że w pierwotnych planach perspektywicznego wozu bojowego (obecnie Kurganec-25) pojawiła się wieża z armatą kalibru 45 mm. Trudno w tej chwili wyrokować, jaka będzie przyszłość, nie zauważyć jednak modułu bojowego 57 mm CNII Buriewiestnik. promowanego pod logiem potężnego UrałWagonZawod, po prostu nie można.

Marcin Gawęda

Absolwent Instytutu Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Publicysta wojskowy, pisze dla magazynów branżowych, autor serii książek wydanej przez WarBook.